

Sprawozdanie Zespołu Pedagogiki Społecznej przy Komitecie Nauk Pedagogicznych PAN za kadencję 2012–2015

Zespół Pedagogiki Społecznej istnieje już czwartą kadencję. Od początku był społecznością otwartą dla wszystkich pracowników akademickich żywiących przekonanie, że swoją działalnością i przygotowaniem naukowym mają związek z obszarem dyscypliny – pedagogiki społecznej, która w ostatnich dziesięcioleciach przeszła niezwykłą metamorfozę. Niniejsze sprawozdanie nie jest analityczną prezentacją problemów teoretycznych naszej dyscypliny. Jej przemiany łatwiej zilustrować ukazując jej instytucjonalny rozwój. Symboliczną personifikacją umownego początku dyscypliny w najnowszych czasach są dwaj wychowankowie Heleny Radlińskiej: Ryszard Wroczyński i Aleksander Kamiński i ich podręczniki – *Pedagogika społeczna* (pierwszego) i *Funkcje pedagogiki społecznej* (drugiego). Komplementarny układ treści tych podręczników oraz kierowane przez nich Katedry na Uniwersytecie Warszawskim i na Uniwersytecie Łódzkim, wyznaczają obszary tematyczne dyscypliny, instytucjonalne rozmiary istnienia oraz zasoby kadrowe ograniczone do kilkunastu osób zatrudnionych w obu katedrach oraz do kilkudziesięciu osób powiązanych z katedrami i ich pracownikami – działaczy społecznych, oświatowych, wychowawców, nauczycieli... To były lata 70. ubiegłego wieku. Niebawem, na początku lat 80., rozpoczęła się dynamiczna ekspansja kadrowa i instytucjonalna pedagogiki społecznej.

I oto niecałe pół wieku później mamy do czynienia z sytuacją, w której trudno precyzyjnie określić liczbę ośrodków uprawiających pedagogikę społeczną, zasób kadrowy tej dyscypliny, bo nie ma kryteriów pozwalających na przybliżoną atrybucję pracowników zajmujących się umownie zakresem problemów domniemane przynależnych do pedagogiki społecznej. Na uczelniach całego kraju na początku roku akademickiego 2014/2015 działało 12 katedr i 9 zakładów pedagogiki społecznej. Pracowało w nich 45 samodzielnych pracowników naukowych, w tym 8 profesorów zwyczajnych oraz 135 adiunktów z tytułem doktora i 15 asystentów-magistrów.

Taki rozwój dyscypliny, jej niebywałe wzbogacenie tematyczne i zróżnicowanie, nie byłby możliwy, gdyby nie był inspirowany wyraźnymi potrzebami społecznymi.

Na pierwszym zebraniu członków Zespołu inaugurującym działalność w roku 2012 został wybrany jego zarząd w składzie: Tadeusz Pilch – przewodniczący, dr hab. Ewa Jarosz, z Uniwersytetu Śląskiego, dr hab. Mirosław Sobiecki, profesor Uniwersytetu w Białymstoku – jako zastępcy przewodniczącego oraz dr Aneta Ostaszewska, z Uniwersytetu Warszawskiego – sekretarz Zespołu.

Jedną z pierwszych decyzji Zarządu było zorganizowanie V Zjazdu Pedagogów Społecznych. Jego celem była integracja zróżnicowanego i rozproszonego środowiska, uporządkowanie zakresów pojęciowego, problemowego, badawczego, praktycznego naszej dyscypliny oraz wypracowanie strategii dalszego rozwoju i pryncypiów aksjologicznych pedagogiki społecznej.

Zjazd odbył się w dniach 26–28 listopada 2013 r. w Jachrance pod Warszawą. Uczestniczyło w nim około 150 osób, w tym goście z Niemiec, Czech, Ukrainy, Słowacji. Znamienny był tytuł samego Zjazdu: „Pedagogika społeczna w służbie człowiekowi i wartościom w XXI wieku”. Natomiast strategia rozwoju i aksjologii naszej dyscypliny została wyrażona pięknymi słowami Janusza Korczaka: „Nie wolno zostawiać świata takim, jaki jest”. Na Zjazd została przygotowana zbiorowa publikacja pt: *Zagrozenie Czlowieka i idei sprawiedliwosci społecznej* (red. T. Pilch i T. Sosnowski, Wydawnictwo Akademickie „Żak”, Warszawa 2013, ss. 444). Drugi tom materiałów – już pozjazdowych – ukazał się rok później pod lekko zmodyfikowanym tytułem *Pedagogika społeczna wobec zagrożeń człowieka i idei sprawiedliwosci społecznej* (red. W. Danilewicz, W. Theiss, Wydawnictwo Akademickie „Żak”, Warszawa 2014, ss. 590). Na treść obu dwu zjazdowych tomów składa się 60 rozpraw, autorstwa 61 pracowników naukowych z Polski i z zagranicy.

Naszym działaniom pragnęliśmy nadać sens praktyczny. Dlatego wystosowaliśmy szereg uchwał do naczelnych organów państwa, m.in. ministerstw,

komisji sejmowych, organizacji publicznych, w sprawach, które uważamy za fundamentalne dla ładu i sprawiedliwości społecznej. Tu dodam, że takie „interwencyjne” listy, kierowane do naczelnych organów władzy państwowej stały się trwałym mechanizmem reagowania naszego Zespołu na różne „bólączki” trapiące społeczeństwo lub w jakiś sposób zagrażające zasadom sprawiedliwości społecznej. Mamy liczne dokumenty reakcji władz na nasze „interwencje”, które potwierdzają słuszność i celowość tego typu działań. W ten sposób próbujemy zerwać z upowszechnionym stylem komunikacji między pedagogiką akademicką a praktyką społeczną, wyrażającą się właśnie brakiem komunikacji. Nasze wieloletnie zaniedbania w tym względzie nazywam „pedagogiką milczenia społecznego”. Kontynuowanie takich reakcji na zjawiska społeczne, które uważamy za niekorzystne społecznie, polecamy następnym zarządom Zespołu. Z zadowoleniem stwierdzamy bowiem, że pisma sygnowane w imieniu kilkudziesięciu profesorów i ponad stu doktorów dyscypliny są silnym argumentem w gremiach politycznych.

Zespół patronuje wydawaniu kwartalnika „Pedagogika Społeczna” założonego w roku 2001 przez Tadeusza Pilcha i Zbigniewa Kuźmińskiego. Redaktorem naczelnym pisma do roku 2013 był Tadeusz Pilch, od roku 2014 jest Wiesław Theiss, zastępcami redaktora naczelnego są: dr hab. Wioleta Danilewicz, dr hab. Ewa Jarosz, prof. dr hab. Barbara Smolińska-Theiss. Sekretarzami redakcji są: dr hab. Agnieszka Naumiuk oraz mgr Izabela Kubicka. W Komitecie redakcyjnym oraz Radzie programowej znajdują się czołowe nazwiska krajowej pedagogiki społecznej i liczni przedstawiciele europejskich uczelni z pokrewnych specjalności. Kwartalnik stał się uznanym forum publicystyki naukowej w naszej dyscyplinie i mimo licznych trudności dobrze służy upowszechnieniu problemów z zakresu pedagogiki społecznej. Rocznie w kwartalniku publikowanych jest kilkadziesiąt opracowań teoretycznych, badawczych, informacji i sprawozdań. Wydawany jest przy wsparciu Wyższej Szkoły Nauk Społecznych „Pedagogium” w Warszawie.

Zespół Pedagogiki Społecznej był inspiratorem oraz patronem licznych konferencji naukowych, w tym międzynarodowych w Brnie wraz z Instytutem Studiów Międzykulturowych, w których organizacyjnie uczestniczy Katedra Pedagogiki Społecznej Uniwersytetu Śląskiego.

Do najważniejszych konferencji współorganizowanych przez członków Zespołu Pedagogiki Społecznej oraz konferencji pod patronatem Zespołu, w których członkowie Zespołu licznie zazwyczaj brali udział, należą:

- III Międzynarodowa Konferencja Naukowa: „Pedagogika społeczna w kontekście globalnego kryzysu”; organizatorzy: Instytut Mezioborowych Studií Brno, Katedra Pedagogiki Społecznej Uniwersytetu Śląskiego,

- Univerzita Mateja Bela w Banskej Bystrici; Brno (Republika Czeska), 5–6 maja 2011 r.;
- Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Rodzicielstwo w kontekście współczesnych przemian społecznych”; organizator: Katedra Pedagogiki Społecznej Uniwersytetu Opolskiego oraz Urząd Miasta Opole; Kamień Śląski, 17–18 maja 2011 r.;
  - IV Międzynarodowa Konferencja „Dylematy pedagogiki społecznej w postmodernistycznym świecie”; Brno (Republika Czeska), 19–20 kwietnia 2012 r.;
  - Konferencja naukowa: „Zróżnicowanie przestrzeni życia – współczesne wyzwania pedagogiki społecznej”; organizator: Zakład Pedagogiki Społecznej, Uniwersytet w Białymstoku, Goniądz, 22–23 maja 2012 r.;
  - V Międzynarodowa Konferencja „Pedagogika Społeczna w kontekście etapów życia człowieka”; Brno, 18–19 kwietnia 2013 r.; referat: „Podmiotowość dziecka – stan i perspektywy urzeczywistniania” – prof. Ewa Jarosz;
  - II Międzynarodowa Konferencja „Rodzicielstwo w obliczu sytuacji trudnych: Niepełnosprawność – zaniedbanie – dezintegracja; Kamień Śląski, 8–9 maja 2013 r.;
  - Międzynarodowa Konferencja *Pedagogika Społeczna w służbie jednostce i społeczeństwu – między indywidualizmem a wspólnotowością*; organizatorzy: Instytut Mezioborowych Studii Brno, Katedra Pedagogiki Społecznej US, Univerzita Mateja Bela w Banskej Bystrici, Pedagogium – Wyższa Szkoła Nauk Społecznych w Warszawie; Brno (Republika Czeska), 8–9 kwietnia 2014 r.;
  - Międzynarodowa Konferencja *Zagrożone CZŁOWIECZEŃSTWO. W poszukiwaniu i rozwijaniu sił społecznych*; organizator: Katedra Pedagogiki Społecznej, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski; Stare Jabłonki, 22–23 października 2014 r.;
  - Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Młodzież czasów przemian społeczno-kulturowych. Od kontekstów teoretyczno-empirycznych do praktyki socjalno-wychowawczej w perspektywie międzynarodowej”; organizator: Zakład Pedagogiki Społecznej UAM; Poznań, 14 listopada 2014 r.;
  - 7. Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Pedagogika społeczna a zagrożenie społeczne, instytucjonalne i indywidualne”; organizatorzy: Instytut Mezioborowych Studii, Univerzita Mateja Bela w Banskej Bystrici; Brno (Republika Czeska), 14–15 kwietnia 2015 r.;
  - III Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Rodzicielstwo w różnych etapach rozwoju rodziny”; organizator: Katedra Pedagogiki Społecznej,

Instytut Nauk Pedagogicznych, Uniwersytet Opolski; Kamień Śląski, 6–7 maja 2015 r.;

- Konferencja naukowa: „Pedagog jako animator przestrzeni życia społecznego”; organizator: Zakład Pedagogiki Społecznej, Uniwersytet w Białymstoku; Lipowy Most, 31 maja – 2 czerwca 2015 r.

Podczas ostatniej kadencji członkowie zespołu opublikowali ponad pół tysiąca książek, artykułów, sprawozdań z badań. Były to oczywiście owoce indywidualnego wysiłku, ale czasami potrzebny był patronat naukowy i wówczas stawał się nim Zespół. Tak działo się m.in. w przypadku badań dojazdów dzieci i młodzieży do szkół na Warmii i Mazurach. Badaniom patronował Zespół Pedagogiki Społecznej. Ich owoc – książka pt: *Dowożenie dzieci i młodzieży na Warmii i Mazurach. Narodziny nierówności*, pod red. T. Pilcha, została oddana do druku.

W okresie naszej kadencji w obszarze naszej dyscypliny tytuł profesorskie otrzymały: Barbara Kromolicka – kierownik Katedry Pedagogiki Społecznej w Uniwersytecie Szczecińskim, Barbara Smolińska-Theiss, kierownik Zakładu Pedagogiki Społecznej w Akademii Pedagogiki Specjalnej w Warszawie, Anna Nowak z Katedry Pedagogiki Społecznej UŚ w Katowicach. Tytuły dr. habilitowanych otrzymali: Jolanta Muszyńska z Uniwersytetu w Białymstoku, Ewa Bielska, Katarzyna Borzucka-Sitkiewicz i Maciej Bernasiewicz z Katedry Pedagogiki Społecznej Uniwersytetu Śląskiego.

Zespół publikuje najważniejsze informacje, komunikaty, głosy dyskusyjne w specjalnym nieperiodycznym Biuletynie Zespołu Pedagogiki Społecznej. W trakcie naszej kadencji zredagowaliśmy 19 numerów Biuletynu.

Uważamy, że zadaniem strategicznym nowego kierownictwa Zespołu powinna być dalsza integracja środowiska, starania o trwałe wyeliminowanie z praktyki publicznego działania stygmatu pedagogiki milczenia społecznego, czyli stałe reagowanie na wszelkie zjawiska naruszające ład i reguły dobrostanu społeczeństwa

Ostatnim przykładem sytuacji wymagającej czynnej postawy i sprzeciwu naszego środowiska jest rządowy zamiar cofnięcia obowiązku szkolnego dla 6-latków. Procedury sprzeciwu mają polityczną proveniencję, wspomaganą społecznym ruchem o wręcz sekciarskim charakterze, podobnym swym naukowym charakterem do ruchów sprzeciwu wobec szepień niemowląt.

Uznaliśmy za konieczne zajęcie stanowczego stanowiska sprzeciwiającego się takim konserwatywnym, obskuranckim działaniom wobec projektów, które polska podejmuje jako jeden z ostatnich krajów w Europie. To stawianie barier rozwojowych dla przyszłych pokoleń i dla rozwoju cywilizacyjnego naszej ojczyzny.

List protestacyjny opatrzone podpisami wszystkich chętnych członków naszego Zespołu (uzgodniliśmy wcześniej gotowość podpisu lub jego wycofania z każdym z naszych członków), oraz podpisami osób, które spontanicznie wyraziły chęć przyłączenia się do naszego protestu publikujemy jako załącznik niniejszego sprawozdania i świadectwo ostatniej czynności ustępującego Zarządu.

PS. Z przyczyn formalnych, w składzie naszego Zespołu działał Zespół Andragogów. Udzielenie gościny bratniej subdyscyplinie pedagogicznej było dla nas wielką przyjemnością. Wszelka jednak działalność Andragogów, z zewnątrz obserwowana, była całkowicie autonomiczna i nie podlegała naszej ocenie. Życzymy Zespołowi Andragogiki wszelkiej pomyślności.

w imieniu Zarządu Zespołu Pedagogiki Społecznej
Tadeusz Pilch – przewodniczący

Załącznik

Warszawa, 25 listopada 2015 r.

Szanowna Pani Beata Szydło
Prezes Rady Ministrów
(odpis)

Zespół Pedagogiki Społecznej działający przy Komitecie Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk przekazuje Pani opinię zawierającą najwyższy niepokój i dezaprobatę dla planów cofnięcia obowiązku szkolnego dla dzieci 6-letnich. Zespół nasz skupia pracowników naukowych wszystkich Uniwersytetów, Szkół Pedagogicznych, innych placówek naukowych, a także nauczycieli, pracowników oświaty i opieki. Są wśród nich pedagodzy, wybitni znawcy problematyki wychowania przedszkolnego oraz wczesnoszkolnego.

Sądziliśmy, że zapowiedź cofnięcia obowiązku szkolnego dla dzieci polskich o rok, jest tylko elementem gry politycznej między wrogimi sobie partiami, okolicznością, która nie zasługuje na poważne traktowanie i zniknie wraz z zakończeniem walk w przedwyborczej kampanii. Niestety, okazało się, że bezbronna oświata i szkolnictwo są szczególnie wdzięcznym polem manifestowania dowolnych manipulacji. Jej negatywne skutki widoczne będą dla biogra-

fii indywidualnej dziecka, dla rodziny polskiej, a w dalszej kolejności dla rozwoju gospodarczego kraju dopiero w odległej przyszłości. Tak oto dzieci mogą stać się ofiarami politycznych decyzji podjętych w gorączce wyborczej. Decyzji, które zepchną młode pokolenie w Polsce na margines europejskiej edukacji, a nasz kraj pozbawią niewymiernego kapitału społecznego.

Środowisko pedagogiczne z wielką nadzieją angażowało się w zainicjowane ponad 26 lat temu przemiany polskiej oświaty, które zmierzały do odpolitycznienia szkoły, do jej uspołecznienia, do budowania systemu wspierającego w pierwszej kolejności dziecko i rodzinę. Przez lata powtarzaliśmy i wprowadzaliśmy w czyn podstawową tezę, że to rodzice – zgodnie z postanowieniami Konstytucji – są najważniejszymi wychowawcami. Szkoła w państwie demokratycznym działa zgodnie z zasadą subsydiarności, nie wyręcza, nie zastępuje rodziny w jej podstawowych prawach i obowiązkach.

W roku szkolnym 2014/2015 ponad 78% rodziców wysłało swoje 6-letnie dzieci do szkoły. Tą decyzją rodzice potwierdzili własne stanowisko w tej sprawie. Uznali, iż ich dzieci są dostatecznie dojrzałe, rozwinięte, gotowe do podjęcia nauki szkolnej. Że są dojrzałe do nowej roli ucznia. W rzeczywistości to nie wcześniejsze decyzje, ale obecna próba cofania 6-latków ze szkoły do przedszkola jest próbą ustanowienia obowiązku szkolnego wbrew woli rodziców.

Jako pedagodzy społeczni dobrze znamy mechanizmy reformowania oświaty w Polsce i w innych krajach. Szkolnictwo jest strukturą, której bardzo szkodzą wszelkie rewolucyjne, odgórne, autorytarne zmiany. Polska szkoła powinna wkroczyć na drogę racjonalnego, oddolnego, ewolucyjnego doskonalenia i rozwoju, budowanego przez wspólnotę rodziców, uczniów i nauczycieli. Powinna być instytucją otwartą na głos tych podmiotów, elastycznie działającą na rzecz dziecka i rodziny. Współczesna pedagogika bardzo wyraźnie podkreśla indywidualny rozwój, indywidualne talenty i możliwości każdego dziecka. Uspołecznienie szkoły, indywidualizacja kształcenia i elastyczne rozwiązania systemowe stosowne do specyfiki rozwojowej dzieci są najpilniejszym wyzwaniem polskiej oświaty.

Dlatego jako pedagodzy wzywamy Panią Premier do zaniechania forsowania racji opartych na sile politycznej z pominięciem argumentów pedagogicznych, a przede wszystkim dobra dzieci. Dyskusja nad tym, czy dzieci powinny rozpoczynać naukę w wieku 6 czy 7 lat jest fałszywą, polityczną atropą pokazującą dominację nowej władzy nad rozstrzygnięciami przegranej koalicji. Olbrzymia większość krajów Europy, oraz rozwiniętego gospodarczo świata, posyła dzieci do szkoły wcześniej niż w wieku 7 lat, widząc w tym rozwiązaniu szansę dla dzieci na bardziej dynamiczny rozwój poznawczo-intelektualny

oraz społeczny, a co ważniejsze – szansę dla dzieci z różnych powodów wychowujących się w środowiskach zagrożonych, wykluczonych czy dyskryminowanych na bardziej sprawiedliwy start na drodze rozwoju osobowego i szansę sukcesu życiowego. Czy to nie powinno nas skłaniać do refleksji?

Oczywista zasadność utrzymania obowiązku szkolnego dla 6-latków wynika nie tylko z prawideł rozwoju osobniczego współczesnych dzieci i młodzieży, których akceleracja w ostatnim półwieczu była wręcz niewiarygodnie dynamiczna. Dla wielu dzieci ze środowisk społecznie zaniedbanych wczesne rozpoczęcie edukacji jest jednym z najefektywniejszych sposobów wyrównywania szans rozwojowych, likwidowania narastającego w naszej ojczyźnie zjawiska wykluczenia i marginalizowania grup defaworyzowanych. Zaniechanie takiego działania jest drastycznym przewinieniem wobec polskiego dziecka, szczególnie ubogiego, oraz winą wobec mechanizmów rozwojowych naszego kraju. Jest co najmniej kilka dotkliwych bolączek naszego systemu oświaty. I to na nie powinna być zwrócona troska administracji rządowej i samorządowej.

Obecne decyzje postrzegamy jako manipulację polityczną. A wspieranie całej operacji tyleż szlachetną, co niezrozumiałą, fundamentalistyczną wiarą w jedyne racje animatorów olbrzymiego ruchu sprzeciwu wobec tego koniecznego cywilizacyjnie i kulturowo przedsięwzięcia, nabiera znamion sekciarskiego zaślepienia. Stanowczo protestujemy przeciwko takim jednostronnym, naukowo nieuzasadnionym stanowiskom. Argument, iż wiek obowiązku szkolnego został ustanowiony wbrew woli rodziców jest nieprawdziwy i zawodny. Warto pamiętać, że dekret o powszechnym obowiązku szkolnym ustanowiony 7 lutego 1919 roku, był kontestowany przez co najmniej połowę rodziców. Czy należało wówczas uszanować wolę owych rodziców i cofnąć obowiązek szkolny? Dziś to retoryczne pytanie.

Interesy dzieci są dobrze zabezpieczone w zadowalająco rozwiniętym w naszym kraju systemie diagnostycznym poradni psychologiczno-pedagogicznych. To sieć poradni należy wzmocnić, a kadry psychologów i specjalistów rozwojowych wesprzeć, aby każde dziecko zostało odpowiednio zakwalifikowane. Przerzucanie na rodziców obowiązku zdobywania zaświadczeń o dojrzałości szkolnej dziecka 6-letniego jest rozwiązaniem kuriozalnym i aspołecznym. Skąd rodzice z małej wioski, z upadłego PGR-u, a takich dzieci mamy ok. 40%, wezmą takie zaświadczenie? Same szkoły wykonały olbrzymi wysiłek, aby przystosować się do wymogów metodycznych i rozwojowych dzieci sześciolatków. Cofnięcie ustawy o obowiązku szkolnym sześciolatków to niemoralne, cyniczne tworzenie mechanizmów wykluczania i marginalizowania młodego pokolenia małych Polaków na samym progu drogi życiowej. To budowanie społeczeństwa nierówności, bo przecież to wykształcenie określa los człowieka.

Projekt obecnego rządu rujnuje ideę wyrównywania szans dostępu i udziału polskiego dziecka w edukacji i kulturze. Jest negacją idei cywilizacyjnego i kulturowego rozwoju w wymiarze pokoleniowym. Historia nam tego nie wybaczy.

Zespół Pedagogiki Społecznej
przy Komitecie Nauk Pedagogicznych PAN
Przewodniczący: prof. dr hab. *Tadeusz Pilch*
Wice przewodniczący: dr. hab. *Ewa Jarosz*, prof. UŚ;
dr hab. *Miroslaw Sobecki*, prof. UwB
Sekretarz: dr *Aneta Ostaszewska*

Członkowie:

- Prof. dr hab. Józefa Brągiel, kierownik Katedry Pedagogiki Społecznej, Uniwersytet Opolski
- Prof. dr hab. Maria Deptuła, kierownik Zakładu Dydaktyki Collegium Medicum im. Ludwika Rydygiera w Bydgoszczy, Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu
- Prof. dr hab. Barbara Kromolicka, dziekan Wydziału Humanistycznego, Uniwersytet Szczeciński, kierownik Katedry Pedagogiki Społecznej
- Prof. dr hab. Krystyna Marzec-Holka, kierownik Katedry Pedagogiki Społecznej, Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy
- Prof. dr hab. Maria Mendel, kierownik Zakładu Pedagogiki Społecznej, Uniwersytet Gdański
- Prof. dr hab. Jerzy Modrzewski, kierownik Zakładu Badań Środowisk Wychowawczych, Wydział Studiów Edukacyjnych, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (UAM)
- Prof. dr hab. Jerzy Nikitorowicz, kierownik Katedry Edukacji Międzykulturowej, Uniwersytet w Białymstoku
- Prof. dr hab. Anna Nowak, Katedra Pedagogiki Społecznej, Uniwersytet Śląski
- Prof. dr hab. Andrzej Olubiński, kierownik Katedry Pedagogiki Opiekuńczej, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski
- Prof. dr hab. Jacek Piekarski, kierownik Katedry Badań Edukacyjnych, Uniwersytet Łódzki
- Prof. dr hab. Andrzej Radziejewicz-Winnicki, Uniwersytet Zielonogórski
- Prof. dr hab. Barbara Smolińska-Theiss, kierownik Katedry Pedagogiki Społecznej, Akademia Pedagogiki Specjalnej, Prezes Towarzystwa Korczakowskiego
- Prof. dr hab. Ewa Syrek, kierownik Katedry Pedagogiki Społecznej, Uniwersytet Śląski
- Prof. dr hab. Wiesław Theiss, Wydział Pedagogiczny, Katedra Socjologii Edukacji Akademii Pedagogiki Specjalnej w Warszawie
- Prof. dr hab. Danuta Waloszek, kierownik Zakładu Wychowania Przedszkolnego Uniwersytetu Pedagogicznego im. KEN w Krakowie

- Prof. dr hab. Barbara Wilgocka-Okoń, Wydział Pedagogiczny Uniwersytetu Warszawskiego
- Prof. dr hab. Zdzisław Wołek, profesor UZ, kierownik Katedry Pedagogiki Społecznej, Uniwersytet Zielonogórski
- Dr hab. Maciej Bernasiewicz, Wydział Pedagogiki i Psychologii, Uniwersytet Śląski
- Dr hab. Krystyna Bleszyńska, Katedra Pedagogiki, Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego, Warszawa
- Dr hab. Ewa Bobrowska, profesor UJ, Zakład Pedagogiki Społecznej i Andragogiki Uniwersytetu Jagiellońskiego
- Dr hab. Katarzyna Borzucka-Sitkiewicz, Katedra Pedagogiki Społecznej, Uniwersytet Śląski
- Dr hab. Mariusz Cichosz, profesor UKW, kierownik Zakładu Myśli Społecznej i Edukacji Środowiskowej, Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy
- Dr hab. Wioleta Danilewicz, profesor UwB, prodziekan Pedagogiki i Psychologii Uniwersytetu w Białymstoku, Zakład Pedagogiki Społecznej
- Dr hab. Roman Dolata, prof. UW, Wydział Pedagogiczny Uniwersytetu Warszawskiego
- Dr hab. Grażyna Gajewska, prodziekan ds. Kształcenia, Katedra Opieki, Terapii i Profilaktyki Społecznej Uniwersytet Zielonogórski
- Dr hab. Elżbieta Górnikowska-Zwolak, profesor GWSP, Katedra Pedagogiki, Górnośląska Wyższa Szkoła Pedagogiczna imienia Kardynała Augusta Hlonda w Mysłowicach
- Dr hab. Mirosław Górecki, Katedra Pedagogiki Społecznej, IPSiR, Uniwersytetu Warszawskiego
- Dr hab. Halina Guzy-Steinke, Katedra Pedagogiki Społecznej Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy
- Dr hab. Jarosław Jagieła, kierownik Zakładu Pedagogiki Społecznej i Terapii Pedagogicznej, Akademia im. J. Długosza w Częstochowie
- Dr hab. Ewa Kantowicz, profesor UWM, kierownik katedry Pedagogiki Społecznej, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie
- Dr hab. Urszula Kazubowska, Zakład Pedagogiki Społecznej, Uniwersytet Szczeciński
- Dr hab. Danuta Lalak, profesor UW, dyrektor Instytutu Profilaktyki Społecznej i Resocjalizacji, kierownik Katedry Pedagogiki Społecznej, Uniwersytet Warszawski
- Dr hab. Jolanta Muszyńska, Katedra Edukacji Międzykulturowej, Uniwersytet w Białymstoku
- Dr hab. Jan Niewęglowski, profesor UKSW, Wydział Pedagogiczny, Katedra Pedagogiki Ogólnej Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie
- Dr hab. Inetta Nowosad, profesor UZ, kierownik Zakładu Pedagogiki Szkolnej, Uniwersytet Zielonogórski
- Dr hab. Danuta Raś, profesor UŚ, Katedra Pedagogiki Społecznej Uniwersytetu Śląskiego, Katowice
- Dr hab. Mirosław Sobecki, profesor UwB, dziekan Wydziału Pedagogiki i Psychologii Uniwersytetu w Białymstoku, Zakład Pedagogiki Społecznej.
- Dr hab. Adam Solak, profesor UKSW, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego

- Dr hab. Zofia Szarota, profesor UP KEN, dziekan Wydziału Pedagogicznego, kierownik Katedry Pedagogiki Społecznej i Andragogiki Uniwersytetu Pedagogicznego KEN w Krakowie
- Dr hab. Alicja Szerłaż profesor UW, dyrektor Instytutu Pedagogiki, kierownik Zakładu Pedagogiki Społecznej, Uniwersytet Wrocławski
- Dr hab. Jerzy Szmagański, profesor APS, Instytut Profilaktyki Społecznej i Pracy Społecznej, Akademia Pedagogiki Specjalnej w Warszawie
- Dr hab. Lucyna Telka, profesor UŁ, Katedra Pedagogiki Społecznej, Uniwersytet Łódzki
- Dr hab. Danuta Urbaniak-Zajac, profesor UŁ, Dziekan Wydziału Nauk o Wychowaniu, Uniwersytet Łódzki
- Dr hab. Marta Urlińska, profesor UMK, Wydział Pedagogiczny Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu
- Dr hab. Teresa Wilk, profesor UŚ, Katedra Pedagogiki Społecznej, Uniwersytet Śląski
- Dr hab. Mikołaj Winiarski, profesor SAN, Katedra Pedagogiki Społecznej Akademii Nauk w Łodzi
- Dr hab. Jolanta Wojciechowska, profesor UG, Instytut Pedagogiki, Zakład Pedagogiki Społecznej Uniwersytetu Gdańskiego
- Prof. ndzw. dr Mirosław Wójcik, Katedra Pedagogiki, Górnośląska Wyższa Szkoła Pedagogiczna im. Kardynała Augusta Hlonda w Mysłowicach
- Dr hab. Ewa Wysocka, profesor UŚ, Kierownik Zakładu Teorii Wychowania, Uniwersytet Śląski
- Dr Zbigniew Babicki, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie
- Dr Jolanta Biała, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach
- Dr Katarzyna Białobrzaska, Katedra Pedagogiki Społecznej Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie
- Dr Elżbieta Bielecka, Zakład Pedagogiki Resocjalizacyjnej, IPSiR, UW
- Dr Marcin Boryczko Zakład Pedagogiki Społecznej, Uniwersytet Gdański
- Dr Anna Coates-Odrowąż, Akademia Pedagogiki Specjalnej, Zakład Pedagogiki Społecznej
- Dr Barbara Dobrowolska, Instytut Pedagogiki Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach
- Dr Dorota Gierszewski, Instytut Pedagogiki, Uniwersytet Jagielloński
- Dr Marta Guziuk-Tkacz, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie
- Dr Ewa Golbik-Madej, dziekan Wydziału Nauk Humanistycznych i Społecznych Głiwickiej Wyższej Szkoły Przedsiębiorczości
- Dr Agnieszka Górską, dziekan Wydziału Zamiejscowego w Kętrzynie Wyższej Szkoły Informatyki i Ekonomii TWP w Olsztynie
- Dr Dorota Jaworska, Zakład Pedagogiki Społecznej, Uniwersytet Gdański
- Dr Anna Jeznach, Collegium Mazovia Innowacyjna Szkoła Wyższa w Siedlcach
- Dr Beata Kosmalska, Zakład Pedagogiki Społecznej, Uniwersytet Gdański
- Dr Ewa Kozdrowicz, Wydział Pedagogiczny Uniwersytetu Warszawskiego
- Dr Magdalena Kuleta-Hulboj, Katedra Pedagogiki Społecznej i Pedagogiki Specjalnej, Wydział Pedagogiczny, Uniwersytet Warszawski

- Dr Cezary Kurkowski, Katedra Pedagogiki Społecznej, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie
- Dr Agnieszka Majewska-Kafarowska, Uniwersytet Śląski
- Dr Monika Noszczyk-Bernasiewicz, Katedra Pedagogiki Społecznej, Uniwersytet Śląski
- Dr Agnieszka Olczak, Katedra Pedagogiki Przedszkolnej i Wczesnoszkolnej, Uniwersytet Zielonogórski
- Dr Katarzyna Palka, Wszechnica Świętokrzyska w Kielcach
- Dr Izabela Plieth-Kalinowska, Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy
- Dr Anna Prusik, dziekan Wydziału Socjologii i Pedagogiki Wyższej Szkoły Informatyki i Ekonomii TWP w Olsztynie
- Dr Małgorzata Rębiałkowska-Stankiewicz, Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy
- Dr Anna Róg, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach
- Dr Katarzyna Rychlicka-Maraszek, Katedra Pedagogiki Społecznej, IPSiR, Uniwersytet Warszawski
- Dr Jolanta Sokołowska, Zakład Pedagogiki Społecznej, Uniwersytet Gdański
- Dr Tomasz Sosnowski, Katedra Pedagogiki Społecznej, Uniwersytet w Białymstoku
- Dr Alicja Sięgień-Matyjewicz, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie
- Dr Bohdan Skrzypczak, Katedra Pedagogiki Społecznej, IPSiR, Uniwersytet Warszawski
- Dr Longina Strumska-Cylwik, Zakład Pedagogiki Społecznej, Uniwersytet Gdański
- Dr Małgorzata Szpunar, Zakład Pedagogiki Społecznej, Uniwersytet Gdański
- Dr Małgorzata Wolska-Długosz, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach, Instytut Pedagogiki i Psychologii, Zakład Pedagogiki Społecznej
- Dr Dorota Zaworska-Nikoniuk, Katedra Pedagogiki Społecznej, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie
- Dr Alicja Zbierchowska, Zakład Pedagogiki Społecznej, Uniwersytet Gdański
- Mgr Barbara Kuczałek, Prezes Społeczno-Oświatowego Stowarzyszenia Pomocy Pokrzywdzonym i Niepełnosprawnym „Edukator” w Łomży
- Mgr Renata Woda, Dyrektorka Zespołu Szkół w Bielczy, woj. małopolskie